

VIJENAC

KNJIŽEVNI LIST ZA UMJETNOST, KULTURU I ZNANOST

BILO PA NIJE LUTKARSKOG KAZALIŠTA ZA BREGOM, RED. ZDENKA ĐERĐ, CENTAR ZA KULTURU MAKSIMIR

Kako žive stvari

Petoga lipnja u Centru za kulturu i informacije Maksimir u Zagrebu održana je premijera predstave *Bilo pa nije* Lutkarskog kazališta Za bregom iz Zagreba.

Etnologinju Ivanu Gudelj i redateljicu Zdenku Đerđ zanimalo je kako s pomoću tradicijskih predmeta, brojalica iz usmene književnosti te tradicijskih pjesama raznih naroda napraviti dječju predstavu koja će mališanima biti zanimljiva, a koja će uz to imati vrlo specifičnu estetiku, ne baš često vidljivu na dječjoj i lutkarskoj sceni. Njihov interes, pa i eksperiment, rezultirao je cjelinom koja na efektan način spaja sve nabrojane elemente te u 35 minuta predškolskom djetetu jasno i razumljivo priča priču o zaljubljenoj princezi i njezinu dragom.

No likove ne tumače živi glumci. Princezu utjelovljuje porculanska šalica, njezina dragog ratara džezva, kralja drvena taca s bakrenim drškama, kraljicu staro glačalo grijano žeravicom, rizničar je mlinac za kavu, a dvorkinju predstavlja lončić.

Glumice Ena Sanan Hdagha i Marina Stanger animiraju spomenute predmete te ih pokretom i glasom vješto pretvaraju u likove priče. Pritom se koriste mogućnošću pokretanja koji svaki predmet ima prema svojoj osnovnoj funkciji, ali tako da taj pokret ujedno karakterizira lik. Tako stari mlinac za kavu svojim kockastim oblikom, ručkom koja se pokreće te ladicom koja se otvara odaje dojam pomalo spora, strogo,

Marina Stanger i Ena Sanan Hdagha efektно animiraju starinske predmete

ograničenog, ali i teškog čovjeka kakav rizničar i jest. Porculanska šalica izgledom, ali i plesnim i oblim kretnjama, odaje finocću, ljepotu, suptilnost i lepršavost kraljevine. Zapravo svaki predmet optimalno karakterizira lik koji utjelovljuje.

Animacija se odvija na stolu tako da su glumice vidljive publici, ali to nipošto ne kvari iluziju jer njihovo dočaravanje emocija i raspoloženja likova obogaćuje predstavu i daje joj dimenziju više. Glumice animiraju likove, ali također pjevaju, plešu i pripo-

vijedaju te koriste sve izražajne mogućnosti koje kazalište pruža. Koreografiju koju su one osmislile dotjerala je Snježana Pisk, koreografkinja i plesna pedagoginja, a u pjevanju ih je uvježbala profesorica glazbe Blaženka Bačlija Sušić.

Predstava je likovno iznimno lijepo riješena, a pogotovo tomu pridonosi oblikovanje svjetla koje potpisuje Sanela Šolc. Kostimi, odnosno haljine koje glumice nose, profinjene su, a kombiniraju se žive i pastelne boje koje dodatno pridonose prepoznatli-

vosti i posebnosti svake glumice. Za to je zasluzna kostimografkinja Ivana Bakal.

Kao što je spomenuto, predstava priča klasičnu priču o tajnoj ljubavi koja će ipak pobijediti sve te o roditeljima kojima je sreća njihova djeteta na kraju ipak najvažnija, ali ona potiče djecu na kreativnost poručujući da nikada ne zanemaruju stare stvari jer one možda nose neku zanimljivu priču.

Čar putujućih kazališta, koja obilaze dječje vrtiće i škole leži i u tome što se mališani nakon predstave mogu družiti s glumcima, pogledati što se nalazi iza scene te ujedno razgledati i opipati scenografiju i rekvizite. Tako dobivaju uvid u to što se krije iza čarolije kazališta, što im dodatno pomaže da tu čaroliju još više zavole i cijene.

Nakon predstave djeca su dobila priliku da uzmu u ruke predmete koje su glumice animirale te koji su, nakon izvedbe, opet postali obične mrtve stvari. To im je zacijelo pomoglo da dožive i uoče magičnost lutkarskog kazališta čija je bit odnos živog i neživog te njihov međusobni odnos i igra.

Nažalost, malo je lutkarskih predstava koje se poigravaju upravo tim međuodnosom pa lutke u rukama glumaca bivaju i ostaju mrtve stvari. Stoga je ova predstava pravo osvježenje na našoj lutkarskoj sceni jer je zanima bit lutkarske umjetnosti – oživljavanje neživoga.